

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. De Infinitate Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

& contra SS. P. P. qui vocant eam supersubstantiam, id est substantiam in supremo gradu & excellentissimo.

Est etiam simplex, quia non composita; *singularis*, quia non est in plures Deos multiplicabilis. Quod sit *spiritualis*, probatur tum ex Scriptura Joan. 4. *Spiritus est Deus*, id est substantia spiritualis ut exponunt SS. P. P. tum ex cap. Firmiter, ubi habentur haec verba: *Profiteatur Ecclesia Deum esse omnino simplicem & indivisibilem, & non habere partes in substantia sua*, sed quod est tale, est spirituale, ergo: Tum denique, quia si esset corporeus & compositus ex partibus realiter distinctis, posset destrui per separationem istarum partium, sicut & quaevis res alia corporea, ergo. Est etiam *intellectualis* & consequenter *vivens*, quod sic probo tum ex Script. Pl. 32. *Qui intelligit omnia opera eorum*, Danielis ult. *Domini Deum meum adoro, quia ipse est Deus vivens, iste autem &c.* Joan. 14. *Ego sum via, veritas & vita*: Tum etiam ratione, quia intelligere & velle est magna perfectio, ergo. Confirmatur Conclusio universaliter, nam definitio illa constat genere & differentia per ly *substantia* convenit cum aliis substantiis, & differt ab accidentibus, per ly *intellectualis* ab inanimatis, per ly *spiritualis* a materialibus, per ly *existens* a possibilibus & nihilo, per ly *existens* per Essentiam ab omnibus Entibus existentibus & possibilibus. Et tota haec doctrina ex sequentibus clarior erit.

QUAESTIO IV.

De Infinitate Dei.

I. Inter modos intrinsecos Divinae

I. Primus modus est infinitas.

Essentiae primum locum tenet infinitas, quia prius concipimus Deo convenire hanc infinitatem, quam aliquid aliud attributum, sive *negativum*, sive *positivum*, & cum ex dictis constet Deum non componi ex partibus realiter distinctis, quia Ens est spirituale, certum est, quod non sit infinitus infinitate extensiva molis, aut intensiva requirentes plures realiter distinctos gradus, sicut esset calor infinitus, verbi gratia si daretur, unde hic non est de huiusmodi infinitate quaestio, sed de infinitate virtutis ac perfectionis intensiva & indivisibilis, pro quo advertet quod Theologi in Deo communiter assignant duplicem infinitatem, una dicitur radicalis & essentialis, & est illa quae competit Deo ratione Essentiae tantae, ut non possit nec esse, nec cogitari ulla quidditas majoris perfectionis, quam illa sit, quod non esset verum, si esset finita, nam qualibet finita perfectione potest cogitari major absque imperfectione & contradictione; Altera dicitur attributiva, quae convenit perfectionibus attributivis Dei. Adverte secundum, quod Doctor 2. quodl. q. 5. a. 1. explicat infinitatem radicalem seu formalem Dei per analogiam ad infinitam quantitatem molis, nam sicut infinitum quantitativum, si daretur, esset illud, cui nihil quantitatis deesset, sed quod includeret omnem quantitatem imaginabilem possibilem continuari in aliquo uno, ac si excederet in omni mensura omnem aliam

Duplex infinitas, una essentialis altera attributiva.

F. Amadis Hermann Metaphysica.

quantitatem finitam, sic in proposito infinitas perfectionis seu infinita magnitudo virtualis in Deo aptissime explicatur, quod sit illa, secundum quam Deo nil deest Entitatis & perfectionis eo modo, quo possibile est omnem entitatem & perfectionem haberi in aliquo uno, & ex hoc excedit omne aliud Ens finitum absq; omni mensura, sed quia Deus non continet omnem entitatem formaliter, alias esset sic materialiter lapis, lignum, &c. Adverte tertio, res dupliciter in Deo contineri *Formaliter*, scilicet & *Eminenter*, seu *Virtualiter*; *Formaliter* in Deo per veram identitatem realem continetur omnis perfectio simpliciter simplex, quae perfectio describitur a Damasceno, quod sit illa, *quae in uno quoque est melior ipsa quam non ipsa*, seu quae in suo conceptu formali nullam involvit imperfectionem, huiusmodi sunt unitas, bonitas, intellectus, voluntas, &c. similiter in Deo formaliter continentur omnes realitates, quae ad infinitatem ipsius fecunditatemq; sequuntur, ut sunt proprietates relativae, seu nationales. *Virtualiter* vero, vel *eminenter* continentur in Deo reliqua entia creata actualia & possibilia, quia ratione suae omnipotentiae, habet virtutem ea omnia producendi, adeoq; in ipso virtute continentur, & consequenter verum est omnem omnino entitatem veram & realem in Deo aliquo modo contineri. His praenotatis

In Deo omnia continentur formaliter, vel eminenter.

Dico: Deus est infinita perfectionis tam essentialis, quam attributiva.

II.

Deus est infinita perfectio.

Haec est de fide, & colligitur tum ex cap. Firmiter; tum ex Script. Pl. i. 4. 4. *Magnitudo eius non est finis*. Baruch. 3. *Magnus est & non habet finem*, idem docent omnes SS. P. P. signanter magnus Aurelius Augustinus lib. 7. Confess. cap. 20. ubi ait: *Certum etiam infinitum te Deum esse, nec tamen per locos finitas infinitosq; diffundi, & vere te esse, qui semper idem esses ipse, ex nulla parte, nullog, motu aliter aut aliter, cetera, vero esse ex te omnia*. Et lib. 6. de Trin. cap. 8. ait: *In iis, quae non mole magna sunt hoc est majus esse, quod perfectum*. Sed ut ait mellissius Bernardus lib. 5. de Confid. cap. 7. *Quid est Deus? quo nihil melius cogitari potest, si approbas, non oportet assentiaris esse aliquid, quod Deus sit & Deus non sit, hoc enim sine dubio melius &c.* ergo Deus est infinitus. Hinc etiam idem Sanctus Doctor Serm. 80. in Cant. probat, Deum non esse Deum per divinitatem a se distinctam, sed quae ipse est, alioquin sequeretur Deo aliquid majus esse, ait enim: *Divinitate, inquit, Deus est, sed divinitas non est Deus. Forsitan non dignatur Deus esse, quae tanta est ut faciat Deum. Sed si Deus non est, quid est? Aut enim Deus est, aut aliquid quod non est Deus, aut nihil. Equidem non dicitur Deus esse, sed ne nihilum quidem (ut opinor) dabis, quam usq; adeo necessariam Deo esse fateris, ut non modo absq; ea Deus esse non possit, sed e a sit. Quod si aliquid est, quod non est Deus: aut minor erit Deo, aut major, aut par. At quomodo minor, quae Deus est? Resat ut aut majorem faceris, aut parem. Sed si major, ipsa est summum bonum, non Deus. Si par, duo sunt summa bona, non unum. Quod utrumq; catholicus refugit sensus. Nec de hac re ullus qui admittit unum Deum dubitavit.*

Probatur Ratione: Quidquid habet

III.

Ratione probatur.

a se necessario existere habet infinitam existentiam, qua scilicet perfectior cogitari non potest.

Eccccc a

potest,

potest; ergo habet etiam infinitam Essentiam; probatur consequentia: Existentia Dei non distinguitur ab ipsius Essentia, ergo si &c. Confirmatur, quidquid potest ex se determinare quamlibet causam ad quemcunque effectum ex infinitis quos producere potest, est causa infinita, sed Deus est huiusmodi, ergo.

IV.

Argumentum in contrarium.

Arguitur: Si esset unum contrarium in rerum natura actu infinitum, verbi gratia, calor nullum sibi contrarium pateretur in rerum natura, & hoc sive formaliter, sive virtualiter contrariaretur illi; ergo si esset bonum aliquod actu infinitum, nil mali esset in universo: consequentia patet à paritate; antecedens ergo probatur, si Sol esset formaliter & virtualiter calidus, nihil relinqueret frigidum in universo, ergo. R. dist. ant. si tale agens ageret ex necessitate nature, concedo ant. si tantum voluntarie & liberè, nego antecedens. Similiter dist. conseq. Itaque licet Deus sit bonum infinitum & infinitæ virtutis, adeoque contrarium virtualiter omni malo, tamen quia liberè agit patitur etiam in universo aliqua mala.

V.

Infinitas nihil addit positivum.

Quæres 1. An infinitas Essentialis Dei sit de essentia ipsius, & attributalis de essentia attributorum, seu quod idem est, an infinitas essentialis superaddat aliquid positivum Essentia Divina? R. cum Pontio hic n. 8. quod nihil positivum dicat distinctum ab essentia & ratio est, quia ad nihil serviret huiusmodi entitas positiva, partim cum nihil impediat, quod minus ipsamet Essentia Divina sit re ipsa formaliter infinita.

VI.

Dixi positivum, quia non nego infinitatem addere negationem superioris, verbi gratia, aut alterius entis perfectioris ipsa supra essentiam. Unde dico infinitatem nature Divina, ut dicit positivum, ad quod sequitur negatio illa, quæ importatur, per infinitatem esse rationem particularem Essentia Divina, ut est principium istius negationis & consequenter, quia illa ratio est de Essentia Dei, infinitas secundum omne positivum, quod dicit, est de ipsius Essentia: Quia verò illa particularis ratio Essentia Divina non concipitur per modum infinitatis formaliter, nisi ut concipitur esse entitas exigens, aut habens illam negationem, propterea ipsamet, ut est principium talis negationis, potest vocari modus intrinsecus sui ipsius, ut est absolute conceptibilis sine illa negatione, & quod dico de infinitate essentia, idem dico de infinitate, proportionem servatà, attributorum.

VII.

Conceptus infinitatis est perfectissimus.

Quæres 2. An perfectissimus conceptus, quem de Deo pro hoc statu habere possumus, sit conceptus Entis infiniti? Respondeo cum D. I. d. 3. n. 7. affirmative: Quia quocumque alio modo concipimus Deum, nisi concipiat ut infinitus, adhuc dubitare possumus, an esset adhuc aliquid perfectius ipso; ergo nullus alius conceptus est tam perfectus.

VIII.

Est simplicissimus.

Quæres 3. An ille conceptus sit simplicissimus, quem habemus de Deo? Respondeo cum Doct. supra affirmative, quia nil involvit positivum distinctum à conceptu entitatis Essentia Divina, quæ est infinita, sed solum dicit

illam ipsam Essentia entitatem, prout dicit negationem jam dictam.

QUÆSTIO V.

De Simplicitate Dei.

Per simpliciter intelligo id, à

quo Deus formaliter habet negationem compositionis, sive illud sit ipsamet negatio, ut putant RR. sive aliquod positivum, ad quod sequitur talis negatio, ut cum Doctore opinantur Scotista simpliciter Dei esse modum intrinsecum, fundantes se in hoc evidenti discrimine Scoti: Omnis negatio repugnantia (id est quæ necessariò rei competit) præsupponit aliquod positivum ad quod sequitur, alias quæro cur necessariò illi rei conveniat & non alteri, sed talis est negatio compositionis in Deo, ergo. Et si quæretur, an illud positivum sit formaliter distincta ab ipsa natura Divina? Respondent negative, quia frustra poneretur ulla alia formalitas distincta ab ipsa Essentia ad fundandam illam negationem, ergo. Confirmatur, natura composita habet esse talis sine ulla formalitate superaddita, ergo & simplex. Et si iterum quæras, quomodo simpliciter possit dici modus intrinsecus Essentia Divina, si non sit formaliter positiva distincta ab ipsa? Respondent quod dicatur modus intrinsecus, quatenus dicit negationem formaliter, quæ sequitur ex intrinseca ratione Essentia Divina, aut etiam quatenus ipsamet particularis ratio Essentia Divina, cum sit talis nature, ut exigit talem negationem, possit vocari modus ipsiusmet essentia modo prædicto quæstione præcedente, quia est conditio, aut modus Essentia Divina, quod necessariò habeat talem negationem annexam. Sed quia hæc res est magis curiosa, quam utilis, pro resolutione Quæstionis Adverte, quod licet dantur plures compositiones, ut est compositio Physica tam essentialis, quam integralis & accidentalis, & Metaphysica ex diversis formalitatibus, quarum una habet rationem actus, altera potentia, ita etiam dantur plures simplicitates opposita illis compositionibus, nam quod Physicè non componitur dicitur Physicè simplex, quamvis habeat Metaphysicam compositionem, & quod Metaphysicè non componitur erit Metaphysicè simplex, quo notato

Dico: Deus est summe simplex, id est, carens omni compositione involveme imperfectionem. Est de fide definita in Conc. Lateran. sub Innocentio III. cap. Firmiter, ubi dicitur tres Personas Divinas esse unam Essentiam, substantiam, seu Naturam omnino simplicem.

Probatur primò Authoritate Sanctorum Patrum, Augustini lib. 3. Confess. cap. 6. Deo simpliciter quidquam non reperitur; & lib. 11. Civit. cap. 10. Iam Deum simplex dicitur, quoniam quod habet, hoc est, excepto, quod relative quæq; persona ad alteram dicitur: Propter hoc itaque natura dicitur simplex, cui non sit aliquid habere, quod vel possit amittere, vel aliud sit habere, aliud quod habet. Secundum hoc ergo illa dicuntur simplicia, quæ principaliter, vereq; Divina sunt, quod non aliud est in eis qualitas, aliud substantia, nec aliorum participatione vel Divina, vel sapientia